

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Directoraat-Generaal Belastingdienst

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

dhr. mr. J.C.L.M. Fijen

T 070-3427664

j.c.l.m.fijen@minfin.nl

Datum 25 april 2013

Betreft Beantwoording mondelinge vragen over gegevensuitwisseling van Duitse militaire pensioenen en schriftelijke vragen 2013Z06491 over Duitse pensioenen

Ons kenmerk

DGB/2013/1817 U

Uw brief (kenmerk)

2 april 2013/2013Z06491

Bijlagen

Geachte voorzitter,

Op 27 maart 2013 zijn er tijdens het Algemeen Overleg met de Vaste Commissie voor Financiën door het lid Omtzigt vragen gesteld over mijn brief van 29 augustus 2012 naar aanleiding van het schriftelijk overleg over grensarbeiders (nr. 2012D30605). Deze vragen hebben betrekking op gegevensuitwisseling van Duitse militaire pensioenen.

Verder heeft het lid Omtzigt bij brief van 2 april 2013 onder nummer 2013Z14832 schriftelijke vragen gesteld over Duitse pensioenen.

In de bijlage treft u, mede namens de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de beantwoording van de vragen aan.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Financiën

mr. drs. F.H.H. Weekers

I. VRAGEN ALGEMEEN OVERLEG VAN 27 MAART 2013

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Ons kenmerk
DGB/2013/1817 U

Tijdens het Algemeen Overleg van 27 maart 2013 heeft de heer Omtzigt vragen gesteld over de uitwisseling van gegevens van Duitse militaire pensioenen naar aanleiding van het antwoord dat in mijn brief van 29 augustus 2012 aan uw kamer is opgenomen op vragen tijdens het schriftelijk overleg grensarbeiders (2012D30605). Tijdens dit schriftelijke overleg hadden de leden van de CDA-fractie vragen gesteld over Duitse pensioenen van Nederlanders die vrijwillig dienst hebben genomen in bijvoorbeeld de SS. Concreet was de vraag of de gegevens van deze pensioenen worden uitgewisseld met Nederland. Ik heb daarop geantwoord dat de pensioengegevens van diegenen die vrijwillig dienst hebben genomen bij bijvoorbeeld de SS, niet zijn begrepen in de uitwisseling van gegevens van de Deutsche Rentenversicherungen, omdat het geen 'Duitse Rente' betreft, maar Duits militair pensioen.

De heer Omtzigt heeft tijdens het recente Algemeen Overleg gevraagd of zijn observatie klopt dat de Duitse pensioenen van SS'ers door het ontbreken van gegevensuitwisseling tegen een heel laag tarief worden belast. Verder vraagt hij of ik bereid ben in overleg te treden met de Duitse belastingdienst om te vragen of de gegevens over Duitse militaire pensioenen uit de Tweede Wereldoorlog kunnen worden uitgewisseld, zodat deze pensioenen ten minste worden belast.

Met betrekking tot de vraag over de hoogte van de belastingheffing over Duitse militaire pensioenen (of vergelijkbare beloningen) is hetgeen daarover is opgenomen in het op 16 juni 1956 gesloten bilaterale belastingverdrag tussen Nederland en Duitsland van belang. In artikel 12 van dat belastingverdrag is overeengekomen dat het heffingsrecht over pensioenen ter zake van vroegere diensten, die een van beide Staten of "Länder", provinciën, gemeenten of gemeentelijke verbanden en andere publiekrechtelijke rechtspersonen van een van beide Staten rechtstreeks of door tussenkomst van een hiertoe in het leven geroepen publiekrechtelijke instelling aan zijn werknemers of hun nagelaten betrekkingen betalen, aan deze Staat toekomt. Met andere woorden, voor dergelijke overheidspensioenen, met inbegrip van militaire pensioenen, komt het recht om belasting te heffen toe aan de zogenoemde 'kas'-staat Duitsland. Tegen welk tarief vervolgens dergelijke pensioenen in Duitsland worden belast, wordt bepaald door het Duitse belastingstelsel. Voor wat betreft de belastingheffing in Nederland, hebben inwoners van Nederland met een Duits militair pensioen de verplichting om dat inkomen in hun belastingaangifte op te geven, maar hebben tegelijkertijd recht op een aftrek ter voorkoming van dubbele belasting (belastingvrijstelling met progressievoorbehoud). De belastingdruk op dat inkomen wordt derhalve bepaald door de Duitse belastingheffing.

Voor de sociale zekerheid is het van belang om vast te stellen of een inwoner van Nederland met een Duits pensioen op grond van de internationale regels zoals opgenomen in Verordening (EEG) nr. 1408/71 en Verordening (EG) nr. 883/2004, onder het Nederlandse socialezekerheidsstelsel valt. Zo ja, dan is de vervolgvraag of dit ook voor de ziektekostenregelingen geldt, omdat hiervoor in beide verordeningen bijzondere regels bestaan. Afhankelijk van de situatie kan iemand zowel voor de volksverzekeringen als voor de zorgverzekeringswet onder het Nederlandse stelsel vallen en derhalve premie volksverzekeringen en inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet zijn verschuldigd.

Verder is het verzoek of ik in overleg wil treden met de Duitse belastingdienst om de automatische verstrekking van Duitse pensioengegevens mogelijk te maken. Tussen Nederland en Duitsland geldt momenteel de Regeling van 16 oktober 1997, nr. AFZ97/3934, inzake de uitwisseling van inlichtingen op het gebied van de belastingen (*Stcrt.* 1997, 235). Onder de automatische uitwisseling van inlichtingen vallen onder andere salarissen, lonen en andere soortgelijke beloningen. Pensioenen en andere vergelijkbare uitkeringen vallen daar nog niet onder. Recent is met de Duitse autoriteiten afgesproken om de bestaande regeling van inlichtingenuitwisseling te evalueren. Van Nederlandse zijde is de inzet om ook pensioenen onder de reikwijdte van de bilaterale automatische inlichtingenuitwisseling te brengen. Daarnaast geldt tussen de lidstaten van de Europese Unie de toepassing van Richtlijn 2011/16/EU van 15 februari 2011 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen (Pb EU van 11 maart 2011, L 64/1). In Afdeling II is de verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen opgenomen. Volgens artikel 8, eerste lid, onderdeel d, geldt deze verplichting ook voor pensioenen. De verplichting tot deze inlichtingenuitwisseling geldt met ingang van 1 januari 2015 (belastingjaar 2014) onder de voorwaarde dat de gegevens de bevoegde autoriteiten ter beschikking staan. De verwachting is dat Duitsland aan de bepalingen van de Richtlijn 2011/16/EU zal voldoen en de pensioengegevens zal aanleveren voor zover deze beschikbaar zijn voor automatische uitwisseling.

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Ons kenmerk
DGB/2013/1817 U

II. VRAGEN LID OMTZIGT (2013Z06491)

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Vragen van het lid Omtzigt (CDA) aan de staatssecretaris van Financiën over
Duitse pensioenen (ingezonden 2 april 2013)

Ons kenmerk
DGB/2013/1817 U

1

Herinnert u zich dat u in augustus aan het parlement geschreven heeft: "Inmiddels verstrekken de Duitse Renteverzekeringen wel gegevens aan de Duitse belastingdienst en zijn ze ook bereid om onder de toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 automatisch gegevens met de Nederlandse Belastingdienst uit te wisselen. Voor de inwoners van Nederland zijn drie Renteverzekeringen bevoegd (Westfalen, Bund en Knappschaft-Bahn-See). De door hen verstrekte gegevens (ongeveer 45 000) betreft alle inwoners van Nederland met een Duits wettelijk pensioen. Deze drie Renteverzekeringen hebben inmiddels bevestigd dat niet slechts 80%, maar 100% van de gegevens zijn uitgewisseld. De gegevens van diegenen die vrijwillig dienst hebben genomen bij bijvoorbeeld de SS, zijn daaronder niet begrepen, omdat deze geen Duits wettelijk pensioen ontvangen, maar een militair pensioen."? 1)

Antwoord 1

Ja.

2

Is het waar dat de Duitse autoriteiten alle gegevens van de pensioenen van oorlogsgetroffenen met de Nederlandse belastingdienst deelt, zodat mensen die zo'n pensioen ontvangen het altijd opgeven bij hun belastingaanslag en dus door het hogere verzamelinkomen lagere zorg- en huurtoeslag krijgen?

Antwoord 2

De Belastingdienst ontvangt sinds kort gegevens over Duitse wettelijke pensioenen ('Duitse Rente') die worden betaald aan inwoners van Nederland. Deze gegevens ontvangt de Belastingdienst van de Deutsche Renteverzekeringen (DRV) via automatische uitwisseling op basis van Verordening (EG) nr. 883/2004 en Verordening (EG) nr. 987/2009. Onder degenen die een 'Duitse Rente' ontvangen is ook een beperkte groep van personen die tijdens de Tweede Wereldoorlog in Duitsland als dwangarbeider hebben gewerkt en op grond daarvan een 'Duitse Rente' ontvangen. Duitse pensioengegevens, andere dan de 'Duitse Rente', ontvangt de Belastingdienst momenteel niet via automatische gegevensuitwisseling. Dit geldt dus ook voor Duitse pensioen- of inkomensgegevens van oorlogsgetroffenen die in Nederland wonen, zoals bijvoorbeeld de zogenoemde art. 2 Fonds uitkeringen die aan Joodse vervolgingslachtoffers worden betaald.

3

Welke gegevens over Duitse militaire pensioenen (en uitkeringen wegens fysieke of psychische schade) van Nederlanders die vrijwillig krijgsdienst genomen hebben bij de Duitse bezetter (of van hun nabestaanden), krijgen de Nederlandse belastingautoriteiten bij de uitwisseling van belastinggegevens?

Antwoord 3

De Belastingdienst ontvangt via automatische gegevensuitwisseling momenteel geen gegevens over Duitse militaire pensioenen en uitkeringen wegens fysieke of psychische schade die worden betaald aan inwoners van Nederland.

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Ons kenmerk
DGB/2013/1817 U

4

Bent u bekend me het feit dat Duitsland pensioenen op een andere wijze heeft uitgekeerd in het verleden 2), en weet u of dat op dit moment in Nederland gebeurt? Indien u dat niet weet, bent u dan bereid hiernaar navraag te doen bij de Duitse autoriteiten?

Antwoord 4

Nee, dit is mij niet bekend en het is ook niet bekend of dit in de verhouding tot Nederland gebeurt. Over de inlichtingenuitwisseling neemt de Belastingdienst op korte termijn contact op met de Duitse autoriteiten. Het is, zoals in onderdeel I al uiteengezet, mijn streven dat de huidige uitwisseling van fiscale gegevens met Duitsland (Regeling van 16 oktober 1997, nr. AFZ97/3934, Stcrt. 1997, 235) wordt uitgebreid tot pensioengegevens van inwoners van Nederland. Nederland is daarover in overleg met Duitsland. Verder geldt met ingang van 1 januari 2015 tussen de lidstaten van de Europese Unie de verplichte automatische inlichtingenuitwisseling van pensioengegevens over het belastingjaar 2014 op basis van Richtlijn 2011/16/EU van 15 februari 2011 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen (Pb EU van 11 maart 2011, L 64/1).

5

Hoeveel Nederlanders hadden na de oorlog recht op een pensioen uit Duitsland, omdat zij daar in het leger gediend hadden (en daar eventueel fysieke of geestelijke schade aan overgehouden hadden) en hoeveel mensen hebben ook werkelijk zo'n pensioen ontvangen en hoeveel mensen ontvangen nog steeds zo'n pensioen uit Duitsland?

6

Heeft u kennisgenomen van de uitspraken van de heer De Coninck uit België die in zijn land onderzoek gedaan heeft naar pensioenen van collaborateurs en dwangarbeiders en concludeert: "Ik stoot op aanvullende pensioenen van 425 tot 1.275 euro per maand (bij collaborateurs). Bij de dwangarbeiders spreken we van 50 euro per maand."? 3)

7

Worden in Nederland vergelijkbare bedragen uitgekeerd aan collaborateurs en aan voormalig dwangarbeiders (of hun nabestaanden) en is daar ooit onderzoek naar gedaan?

8

Bent u bekend met het feit dat het in de Duitse wetgeving sinds 1998 mogelijk is om oorlogspensioenen geheel of gedeeltelijk in te trekken, indien iemand zware misdaden begaan heeft en dat sindsdien 99 pensioenen ingetrokken of geweigerd zijn? 4)

Zijn ook pensioenen van Nederlandse oorlogsmisdadigers sinds die tijd ooit ingetrokken of is er in overleg met de Duitse autoriteiten ooit een poging toe gedaan?

Antwoorden 5 tot en met 9

Er zijn in Nederland geen gegevens beschikbaar waaruit blijkt hoeveel Nederlanders recht hadden op een pensioen uit Duitsland vanwege Duitse krijgsdienst. Exacte informatie over het aantal Nederlanders dat vanwege Duitse krijgsdienst na de oorlog een pensioen uit Duitsland ontvangt, kan alleen door de Duitse autoriteiten worden verschaft.

De Nederlandse regering heeft kennisgenomen van de discussie die (in het verleden) in het Duitse parlement is gevoerd over de vraag of de 'Versorgungsrenten' (op basis van het 'Bundesversorgungsgesetz') moeten worden uitbetaald aan mensen, al dan niet in het buitenland woonachtig, die tijdens de Tweede Wereldoorlog vrijwillig in dienst zijn getreden bij de Duitse krijgsmacht en mogelijk verdacht worden van oorlogsmisdaden. De discussie over de hoogte van Duitse pensioenen, van welke aard dan ook, acht ik in beginsel een Duitse interne aangelegenheid. Mij is verder geen informatie bekend over de daadwerkelijke intrekking van dergelijke Duitse pensioenen. Uit de discussie die hierover in het Duitse parlement is gevoerd, kan worden afgeleid dat ook aan Duitse zijde hierover slechts beperkte informatie aanwezig is. Een eventueel verzoek van de Duitse autoriteiten om informatie zal Nederland positief beantwoorden.

Voor de positie van voormalige dwangarbeiders (of hun nabestaanden) verwijs ik graag naar de informatie die over deze discussie al aan het parlement is gestuurd met betrekking tot de Vierde Aanvullende Overeenkomst bij het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland inzake sociale verzekering van 29 maart 1951. Omdat voormalige dwangarbeiders tijdens hun verblijf in Duitsland geen rechten voor de Nederlandse Invaliditeitswet opbouwden, hebben zij over deze periode alsnog in Nederland rechten toegekend gekregen. Nederland heeft van Duitsland een afkoopsom ontvangen voor het afzien van de rechten op de Duitse wettelijke pensioenen ('Duitse Rente').

Bij de toekenning van Nederlandse uitkeringen voor oorlogsgetroffenen (zoals bijvoorbeeld uitkeringen op grond van de Wet uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers en de Wet uitkeringen vervolgingsslachtoffers) controleert de Sociale verzekeringsbank het oorlogsverleden van de verzoeker. Dit gebeurt door onderzoek bij het Nationaal Archief, waar de dossiers van de bijzondere rechtspleging van direct na de oorlog (CABR) zijn opgeslagen. Indien er een onderzoek is ingesteld naar een persoon, hetgeen bij nagenoeg iedereen is gebeurd die in Duitse legerdienst is geweest en zich direct na afloop van de oorlog weer in Nederland heeft gevestigd, dan is dit dossier nog te raadplegen. Indien zo iemand een uitkering in het kader van de oorlogswetten aanvraagt, dan zal deze 'onwaardig' worden verklaard en geen uitkering op grond van deze wetten ontvangen, als de aanvraag niet na het bekend worden van deze feiten door de aanvrager wordt ingetrokken.

10

Klopt het dat voor Nederlandse gevangenen de AOW-uitkering stop gezet wordt?

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Antwoord 10

Op grond van artikel 8b AOW vervalt het recht op AOW als de pensioengerechtigde een gevangenisstraf ondergaat van ten minste een maand.

Ons kenmerk
DGB/2013/1817 U

11

Wordt een Duits oorlogspensioen stopgezet indien iemand levenslang gestraft wordt vanwege de misdaden begaan in de Tweede Wereldoorlog?

Antwoord 11

Paragraaf 1a van het Bundesversorgungsgesetz biedt de mogelijkheid om 'Versorgungsrenten' stop te zetten als de gerechtigde tijdens de Tweede Wereldoorlog misdaden tegen de menselijkheid heeft gepleegd. Met name is dit aan de orde bij het vrijwillige lidmaatschap van de SS. Of een pensioen moet worden stopgezet is ter feitelijke vaststelling van de Duitse autoriteiten.

12

Kunt u deze vragen uiterlijk 20 april beantwoorden, zodat het antwoord samen met de brief over pensioenen en belastingen voor dwangarbeiders, vervolgingslachtoffers en Nederlanders, die in het Duitse leger gevochten hebben, aan de Kamer wordt gestuurd?

Antwoord 12

Helaas is dit niet gelukt.

1) Kamerstuk 33 000 IXB, nr. 30

2)

<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2668/Buitenland/archief/article/detail/476857/1997/02/21/Duitse-overheid-vermomt-betalingen-aan-oud-SS-ers.dhtml>

3)

<http://www.demorgen.be/dm/nl/992/Wetenschap/article/detail/1416906/2012/03/31/2-500-Belgische-nazicollaborateurs-krijgen-nog-altijd-Duits-pensioen.dhtml>

4) Drucksage 17/6270 van de Bundstag over de "Entzug von Leistungen nach dem Bundesversorgungsgesetz für Kriegsverbrecher"